Ministerie van Financiën

TER BESLISSING
Aan
de staatssecretaris van Financiën – Fiscaliteit en Belastingdienst

Directie Verbruiksbelastingen, Douane en Internationale aang.

Persoonsgegevens

nota

Onderzoek splitsingsmethoden gasinput Warmte Kracht Koppeling

Datum
28 november 2022

Notanummer
2022-0000300251

Bijlagen
1. Onderzoek Royal Haskoning

Aanleiding

- Op dit moment is alle gasinput van een elektriciteit opwekinstallatie vrijgesteld van energiebelasting, mits deze installatie minimaal 30% rendement haalt (de WKK-vrijstelling).
- In het coalitieakkoord is afgesproken om de inputvrijstelling voor de warmtekrachtkoppeling (WKK) in te perken tot gasinput die wordt aangewend voor de productie van elektriciteit die wordt geleverd aan het net. Daarmee wordt de productie van warmte en elektriciteit voor eigen gebruik voortaan belast.
- Om deze afspraak uit het coalitieakkoord te realiseren moet de gasinput van een elektriciteit-opwekinstallatie administratief worden gesplitst in een belast en onbelast deel. Wij hebben Royal HaskoningDHV een onderzoek laten doen naar methoden die mogelijk toegepast kunnen worden (rapport in bijlage 1). Dit onderzoek moet op basis van actieve openbaarmaking aan de kamer worden verzonden.

11/12/22

Beslispunten

1. Gaat u ermee akkoord dat dit onderzoek naar de Kamer wordt gestuurd? Zo ja, dan verzoeken wij u de bijgevoegde aanbiedingsbrief te ondertekenen.
2. Graag uw akkoord voor het openbaar maken van voorliggende nota, conform de beleidslijn Actieve openbaarmaking nota's. Omlijnde delen worden voorafgaand aan de openbaarmaking onzichtbaar gemaakt.

ja

ja

Kernpunten

- Het onderzoek dient als voeding voor de besluitvorming omtrent de vormgeving van de coalitieakkoordmaatregelen in de energiebelasting die voor 2025 zijn gepland. Om deze maatregelen tijdig te realiseren dienen deze mee te lopen in het aankomende BP24 traject. U wordt hier in aanloop naar de voorjaarsbesluitvorming over geadviseerd.
- Royal HaskoningDHV adviseert de volgende methode. De inputvrijstelling wordt alleen verleend over de elektriciteitsoutput die wordt ingevoerd op het net. Om het vrijgestelde deel te berekenen wordt het elektrisch rendement van de installatie genomen en vermenigvuldigd met de totale gasinput. Dit aangezien:
    - Deze methode weinig extra administratieve lasten voor ondernemers met zich mee brengt;

- Deze methode consequent een positieve fiscale prikkel geeft om efficiënt elektriciteit op te wekken;
- Dit de enige methode is die geen negatieve fiscale prikkel geeft om efficiënt warmte op te wekken.

- Voor de nadere uitwerking van de inperking van de WKK-vrijstelling wordt naast dit onderzoek ook onderzocht wat het effect is van de coalitieakkoordmaatregelen in de energiebelasting gezamenlijk (naast de WKK-vrijstelling betreft dit de vrijstelling voor mineralogisch en metallurgisch gebruik, de vrijstelling duaal gebruik kolen en het verlaagd tarief voor aardgasverbruik in de glastuinbouw). Dit onderzoek zit in de aanbestedingsfase.

Toelichting

Het onderzoek is als volgt opgebouwd:
1. Verkenning welke WKK's zijn opgesteld.
2. Verkenning welke gegevens reeds verplicht worden verzameld.
3. Verkenning welke splitsingsmethodes er zijn.
4. Advisering beste splitsingsmethode.

1. Opgestelde WKK's

De WKK's in Nederland worden het meest gebruikt in de land- en tuinbouw, de elektriciteitsproductie en de chemie. De inzet van gas per Tera-joule (TJ) in WKK's per soort en sector is in onderstaande tabel weergegeven.

Bedrijfsgroepen	Gasmotor	Gasturbine	STEG-eenheid	Stoom-turbine	Overige installaties	*Totaal installaties*
Centrale elektriciteitsproductie	0	3.095	77.798	2.776	0	*83.669*
Afvalverbranding	0	0	0	725	0	*725*
Chemie	83	15.050	62.498	2.479	0	*80.109*
Distributiebedrijven	2.339	0	1.955	0	0	*4.294*
Gezondheidszorg	1.700	0	0	0	517	*2.217*
Land- en tuinbouw	91.770	0	0	0	0	*91.770*
Overige industrie	38	1.071	2.460	214	0	*3.783*
Overige producenten	1.262	364	0	0	35	*1.661*
Papier	0	3.491	7.468	0	0	*10.959*
Raffinaderijen en winningsbedrijven	0	8.855	6.936	0	0	*15.791*
Voedings- en genotmiddelen	206	10.871	5.120	3.357	0	*19.553*
Totaal	***97.398***	***42.797***	***164.235***	***9.551***	***552***	***314.531***

Tabel: Overzicht van aardgas inzet [TJ] verdeeld over bedrijfsgroepen en technologieën in 2020. STEG = Stoom en gas eenheid.

2. Meetgegevens

Voor elektriciteit en gas zijn de meters veelal verplicht, vrij betrouwbaar en relatief goedkoop. De warmteoutput is moeilijker te meten. Dit is nu relatief ongebruikelijk, omdat het niet verplicht is, en vrij kostbaar om te gaan toepassen.

3. Splitsingsmethoden

De splitsingsmethoden wijzen eigenlijk allen op een andere manier het energieverlies toe aan de warmte- of elektriciteitsoutput. Dit is in onderstaande figuur grafisch weergegeven. De verliezen kunnen volledig aan warmte (geen

vrijstelling) of volledig aan elektriciteit (wel vrijstelling voor zover aan het net geleverd) worden toegerekend en alle mogelijke tussenvormen. Tevens is het mogelijk om output met een benchmark of fictief rendement toe te wijzen.

Figuur: Energiebalans van een WKK-installatie, betreft allocatie van verliezen over eindproducten (elektriciteit en warmte)

4. Selectie splitsingsmethode
Gegeven de beschikbare meetgegevens, de betrouwbaarheid van de meetgegevens en de mogelijke additionele investering om extra meetapparatuur te installeren komt het onderzoeksbureau op de volgende splitsingsmethode uit:

De verliezen worden toegerekend aan de warmtekant. Er is alleen vrijstelling voor de input van de elektriciteitskant van de gasinput.

Dit heeft de volgende voordelen:
- Er is een positieve fiscale prikkel om efficiënt elektriciteit op te wekken uit aardgas.
- De methode is neutraal voor de efficiëntieprikkel van warmteopwekking.
- Er is weinig tot geen aanvullende investeringen nodig in meetapparatuur.

De economische- en klimaateffecten van deze en andere vrijstellingen die in 2025 uitgefaseerd worden, worden in een vervolgonderzoek onderzocht.

Communicatie
n.v.t.

Politiek/bestuurlijke context
n.v.t.

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden
Niet van toepassing.